

BARIŞ ACARLI

“Dinleyebilsek dünya değişir”

Vuslat Doğan Sabancı, Hürriyet Yönetim Kurulu Başkanlığı'nı bıraktıktan sonra V Vakfı'nı kurdu. Kadın katilleri, genelev patronları ve dindarlarla konuştu, hepsini can kulağıyla dinledi. Zaten vakfın amacı da “dinlemek.” ELİF ERGU'nun röportajı 12'de

ELİFERGU
elif@gazeteksijen.com

Vuslat Doğan Sabancı medya yolculuğunun ardından, küresel projeler üretmek amacıyla V Vakfı'nı kurdu. Vakıf, bu yıl Venedik Mimarî Bienali'nde "Nasil Birlikte Yaşanız" temalı ilk etkinliğini İtalyan sanatçı Giuseppe Penone'nin "Dinleyici" adlı eseriyle gerçekleştiren, Vuslat Doğan Sabancı herkesi cankulağıyla dinlemeye çağırdı. Vuslat Doğan Sabancı'nın yeni yolculuğunu konuştuk.

Vakıf kurdunuz, sanatla ilgilene-yorsunuz. Öncelikle medya ile ilişkinizi bitirdikten sonra ne yaptınız?

Kurduğum vakıf bir sanat vakfı değil. Amacı dünyada dinleme kültürünü gençler, çocuklar ve sivil toplum ekosisteminde yaygınlaştırarak toplumsal sorunlara kalıcı çözümler üretebilmek. Bu misyonu sanat ve hikaye anlatıcılığıyla gerçekleştirmeyi hedefliyoruz. Tuhumları yıllar önce Hürriyet Gazetesi'nde olduğum yıllarda atığım bir proje bu. Medya hayatımda hep tutkuydu yaptığım bir iş oldu. Çünkü medyanın sosyal etki gücünü ve toplumsal sorumluluğu çok önemsedim. Hürriyet'te insan, özellikle kadın hakları, aile içi şiddet gibi birçok konuda sadece günlük haberlerin ötesinde bu konuları yayıncılık politikasının içerisinde görenek yaratabileceğimizi ekşiyi gördüm. Ancak bugünkü dünyada, teknolojik devrimin medya üzerine yarattığı hız ve erişim baskısı, artan öfke ve nefret dili kutuplaşmayı körüklemeye başladı. Medya, adeta kutuplaşmanın bir kanalı haline geldi. Dünyadaki anlaşılması güç sorunları toplumlara aktarabilmeyen kısa yolu yatafalama, bölme ve dışıman gösterme ölçü.

Yöneticilik yaptığınız dönemde tüm bunlarla mücadele etmek için bir çabanızı içine girmişsiniz.

Doğru. Washington'da Atlantic Council'da, New York Columbia Üniversitesi'nde ve NYT kadın liderler toplantılarında medyanın çatıştiran yayıncılık politikalarını reddedip, duyulmayan sesler üzerine konuşmalar yaptım. Uzun süredir bu konulara kafa yonuyorum. Ancak medyanın içindeyken bu arayanın çok zor olacağını anladım ve 2017 Nisan'ında, Hürriyet Yönetim Kurulu Başkanlığı'na bir yıl ara vereceğimi açıkladım.

Ne yaptınız o dönemde?

Tüm kimliklerimi bırakıp sadece Vuslat olarak bir dizi dinleme yolculuğuna çıktım. Beni konfor alanından çıkarak her yere gittim, herkesi

İş dünyasının hiç zamanı yoktur!

Vakıfta hedefiniz ne?

Önüne 10 yıl hedefi koydum; hayalim 10 yıl içinde cankulağıyla dinlemeyi dünyadaki eğitim sistemlerinin içine sokmak, sivil toplum alanındaki çalışmaların merkezine oturduğunu görmek, iş dünyasında iyi dinleyicilerin ödüllendirildiğini, en çok da gençlerin iyi dinleyici oldukları için kendilerini değerli gördükleri bir ortam yaratmak. **İş dünyası da duymak istedikleri duyuyor, dinlemeye ihtiyacı olduğunu farkında mı iş dünyası?**

Yıllarca iş dünyasında şunu gördüm; hiç zamanımız yoktur, hep işi kovalarız. Birbirimizi iyi dinlemediğimiz için çok hata yapıyoruz, en iyi ihtimalle verimi düşük bir ortam oluşturuyor. Astında hiç zamanımız yok gibi düşünüyoruz. Bağtan dinleme yapmadığımız için bedeli daha ağır olur. Geriye dönüp baktığımda iş hayatımda bu nedenle kaçırdığımız çok fırsatlar olduğunu görüyorum.

Vuslat Doğan Sabancı, İtalyan Üniversitesi Ekonomik İktisatı mezunu, Columbia Üniversitesi'nde de Uluslararası Medya ve İletişim alanında yüksek lisansı var. The New York Times, The Wall Street Journal gazetelerinde ilk iş deneyimlerinin hemen ardından 1996'da Hürriyet'in editörlük seviyesinde çalışmaya başladı. 2004 yılında gazetesinin İcra Kurulu Başkanı, 2010'da Yönetim Kurulu Başkanı oldu. Dijital dönüşümle ilgili birçok yeniliğe imza attı.

Dinlemediğimiz için çok hata yapıyoruz

Medya patronluğundan sonra konfor alanından çıktı, kadın katilleriyle, genelev patronlarıyla, dindar kişilerle konuştu. Vuslat Doğan Sabancı herkesi can kulağıyla dinlemeye çağıran bir vakıf kurdu

dinledim. Örneğin, yıllarca aile içi şiddet üzerine çalıştığım için çok fazla sığınma evine gidip, kadınlarla konuşmuşum ama bu sefer ocazavlerine de gittim ve kadın katili erkekleri dinledim. Anadolu'daki genelev işletmecilerini de dinledim. Dindar, muhafazakar kadınlar ve erkekleri dinledim. Hiçbir ajandam olmadan, çözüm üretmek üzere değil sadece anlayabilmek üzere seri dinleme yolculuğuna çıktım. Bir yıl boyunca süren bu dinleme yolculukları neticesinde sadece farklı bakış açıları edinip farklı hayalleri öğrenmedim, ayrıca kendimle ilgili çok şey keşfettim. Dinleme yolculukları aynı zamanda işsel bir yolculuk haline de geldi. Dinlemenin dönüştürücü ve iyileştirici gücünü keşfettim. Daha iyi dinleyici olduğuma daha iyi bir anne, daha iyi bir patron, daha iyi bir insan olabildiğimi keşfettim.

Hürriyet el değiştirdi, 1 yıllık aradan sonra medyanın çekildiniz. Sonra ne yaptınız?

Medyanın çıktıktan sonra yıllardır üzerine yoğunlaştığım kendimi, ötekini ve doğayı dinleme konularına çok daha geniş bir pencereden bakmaya başladım. Kendi isminin anlamına dalıp cankulağıyla dinleme ifadesinin kaybolan gerçek anlamından çıktım. Cankulağıyla dinleme; önyergisiz, merak ve cesaretle dinlemektir. Dünyada ve Türkiye'de önümüzdeki 10 yıl içerisinde cankulağıyla dinlemeyi gençlerin hayatlarına, eğitim sistemlerine, sivil toplum ekosistemine sokmak üzere çalışacak bir vakıf kurmaya karar verdim. V Vakfı (www.vuslatfoundation.org) küresel bir misyonla küresel faaliyeti göstermek üzere Türkiye'de kurulan ilk ve tek vakıf.

"Farklı sesleri dinleyebilek her şey çok farklı olurdu" diye mi düşünüyorsunuz?

Neden bir ağzımız varken iki kulağımız var? Düşünmek gerek. Dünyanın ibresi çok fazla ifadeye kaydı. İstediklin kadar istediğin şeyi söyleme özgürlüğün olsun, diğer tarafta seni kaale alan bir dinleyici yoksa ifade etmek insanı çoğu zaman tatminsiz

hatta bazen daha da ötekili ve çaresiz bırakabiliyor. Sosyal medya yıllardır tam da buna hizmet ediyor. Birbirini dinlemeyen ötekili topluluklar yaratıyor. Kimse kendine benzemeyene tahammül edemiyor.

Doğayı dinleseek şu günlerde yarattığımız çevre felaketleri olmazdı...

Aynen. Doğayı dinleyeydik belki bugün Marmara Denizi misilsizli kaplı olmazdı. Doğa, aynı zamanda bize dinleyici olarak da büyük bir öğretmen. Bu sebeple Venedik Bienali'nde gerçekleştirdiğimiz ilk proje olan "Dinleyici" de ünlü İtalyan sanatçı Pennone'nin efsanevi ağacı.

İnsan bir dakikada 2 bin 500 kelime dinleyebilirken, dakikada sadece 400 ile 600 kelime konuşabiliyor. Başka bir deyişle dinleme kapasitemiz çok daha büyük ve hızlı.

Vakıf ilk etkinliğini Venedik Bienali'nde yaptığımız vakıfta sanata odaklanacağımızı düşündüm. Sanat bu işin neresinde olacak?

Sanat vasıtasıyla cankulağıyla dinleme kavramı hakkında farkındalık yaratmak istiyoruz. Bu konu sanatların, hikaye anlatılmanın, düşünce önderlerinin, sivil toplumun ve tüm karar vericilerin gündemine girmiş istiyoruz. Venedik Bienali sadece sanatın değil bütün karar vericilerin baktığı çok önemli bir platform. Bu yılki konusu "Nasil Birlikte Yaşanız?"

Sanki vakfınızın amacı için seçilmiş bir başlık olmuş...

Bienal bize bu teklifi getirdiğinde şöyle dedi: "Biz mimarlar birlikte yaşayacağımız alanları düşünürken görsel kurguluyoruz. Ama bunun işsel boyutu olmadan eksik kalacağını sizin vakfın dokümanlarını okuduktan sonra fark ettik, sizi bu sebeple davet ediyoruz" dedi. Ve gerçekten küratör çok haklıymış. Bienal'ın gözdesi oldu

dinleme ve bu eser. Ve ağaç sembolik olarak yüzyıllardır tüm canlılar için en güzel dinleyicidir.

Medyada daha çok kişiye ulaşmak, etki yaratmak hedefleriniz vardı. Şimdi baktığınızda bu çabayı nasıl görüyorsunuz?

Bugün asıl ihtiyacımız olan eriştiğimiz kişi sayısını artırmak değil. Etkileşime girdiğimiz kişilerle kurduğumuz bağın gücü. Ne kadar halkı ve samimi bağ kuruyoruz, mesele bu.

Katilleri, zor durumdaki kadınları, dindarları, uç noktalarda yaşayanları dinlemek size sorunların çözümü için bir adres gösterdi mi?

Çözüm insanlıkta! Birbirimizden korkacak bu kadar çok şeyimiz olmadığını, hepimizin aslında özünde insan olduğunu görmekten ve bu olmazsa bugün dünyanın devasa sorunlarının hiçbirine kalıcı çözüm üretmemizin mümkün olmadığını düşünüyorum. İklim kriziyse dünya yıllardır uğraşılıyor ama bir araya gelip çözüm üretmiyor. Çünkü bu konuda da kutuplaşıyoruz. Halbuki cayır cayır çok kötü bir sona doğru gidiyoruz. Pandemi, gelir eşitsizliği, cinsiyet problemi...

Eğitsizlikler, yoksulluklar ve yoksulluğun arttığı bir ortamda cankulağıyla dinlemek ne işe yarar?

Savaşı durduramazsınız can kulağıyla dinleyerek, ama savaşı çıkarmasını sağlayabilirsiniz. Dünyanın tıpta başladığı gibi insanlık ilişkilerinde de dinleyici çözümlere ihtiyacı var.

Vakıf bundan sonra ne yapacak?

Bir dizi atölye ve sohbet toplantılarıyla cankulağıyla dinlemeyi gündemde tutmaya, herkesi bu konuda düşünmeye ve üretmeye davet edeceğiz. Diğer taraftan dinlemeyi öğrenebileceğimiz kulavuzlar, egzersizler geliştirilip herkese sunacağız. Dünyanın önde gelen üniversiteleriyle iş birlikleri gerçekleştireceğiz.

Şimdi birlikte tv'yi açsak kimse birbirini dinlemiyor, sosyal medyaya baksak çok farklı düşünceler dile getiriliyor. Siz nereden başlayacaksınız?

Dinlemeyi biliyoruz. Herkes birbirinin sözünü kesiyor, kesme

Sanatın iyileştirici gücünü gördüm

Heykel yapıyorsunuz, kulak çekilinde heykeliniz vardı. Bu konunun sizde geçmişi var değil mi?

Ben de kendimi dinlemeyen biriyim. Sonra kendime bir alan yarattım. Akşam eve geldiğimde, çocukları uyuluktan sonra gece saat 3'u 4'e kadar heykel yapıyorum. Kendimi dinleme alanını sanatla açıldı. Sanatın iyileştirici gücünü gördüm.

"Dinleme yolculuğu" sizin içinizden nasıl bir Vuslat çıkardı?

En kıymetli şey bu Elif. İnsanın konfor alanından çıkması çok önemli. Hepimiz gittiğimiz alanımıza çekiliyoruz ve dışarda kalandan daha fazla korkuyoruz. Bu özgürlüğümüzü de kısıtlıyor. Halbuki dışarda korkacak bir şey olmadığını düşünmek o özgürlüğü genişletmek açısından. Kendim çok cesur görürdüm. "Her türlü savaşa girerim, rekabet ederim, her türlü coğrafyada yaşarım", derdim ama asıl cesareti kendi içine bakmak ve içindeki sesleri cesaretle dayamak, yakınlarının içinde duymak istediklerini duyabilmekmiş onu fark ettim.

bile hadi bitirse de ben başlamam diyordum. Habuki dinleme bir kas. Aynen vücudumuzdaki fiziksel kaslar gibi o da egzersizle gelişebiliyor. İlk durduğumuz da gençler olacak.

Dinlemeyle ilgili kaslarımız yaşadığımız bu zorluktan zayıfladı mı? Z kuşağı mı daha az dinliyor yoksa onlar dinlemekten ne anlıyorlar?

Dinlemek aslında neden zor biliyor musunuz? İnsan bir dakikada 2 bin 500 kelime dinleyebilirken, dakikada sadece 400 ile 600 kelime konuşabiliyor. Başka bir deyişle dinleme kapasitemiz çok daha büyük ve hızlı. Bu sebeple de çoğu kez başkasını dinlerken aklımız uçup başka yere gidiyor. Aslında dinleme, arda kalmak için yapılabilecek en güzel egzersiz. Can kulağıyla dinlemek ün yorgunsuz, merakla ve cesaretle, kelimelerin ötesini duymaya niyet etmekle başlıyor. •